

Kroužky, kroužkování, kroužkovatelé.

Co je kroužkování ptactva?

☞ Kroužkování ptáků je označování ptáků kovovými kroužky, které umožní identifikaci každého ptačího jedince po celou dobu jeho existence, samozřejmě za předpokladu, že údaje na kroužku zůstanou čitelné, nebo že pták kroužek neztratí. Kroužkování se provádí jednak u mláďat v hnízdech, jednak u létajících mláďat a dospělých ptáků, které je nutno pro okroužkování odchytnout.

Proč se volně žijící druhy ptactva vlastně kroužkují?

☞ Kroužkování je dnes celosvětově prováděnou vědeckou metodou výzkumu tahu a biologie ptáků. Spoluprací všech kroužkovacích centrál se podařilo objasnit nejen tahové cesty, nýbrž i další cenné poznatky ze života ptáků, jako např. zda se ptáci vracejí na totéž místo (věrnost místu svého zrození), jakého věku se dožívají na svobodě, jakou rychlostí táhnou, kdy pohlavně dospívají, jak dlouho trvají manželské svazky, zda hnízdí stejní partneři opět spolu či dochází k výměně manželů a mnoho dalších skutečností. Tyto informace pak následně slouží pro praktickou ochranu ptáků v přírodě.

Kdo smí provádět odchyty a kroužkování?

☞ Odchyt smí provádět pouze držitel speciálního povolení (výjimky ze zákona). Kroužkovat smí pouze spolupracovník Kroužkovací stanice Národního muzea Praha, který složil speciální kroužkovací zkoušky. Při nich musí prokázat, že dobře zná u nás žijící druhy ptactva, metodiku kroužkování a příslušná zákonná ustanovení o ochraně a hájení ptáků.

Jak vypadá ornitologický kroužek?

☞ Ornitologický kroužek je většinou vyroben ze speciální slitiny kovů, aby byl lehký a co nejdéle vydržel čitelný. Každý ptačí druh má svou velikost, průměr a typ kroužku. Na každém kroužku je adresa příslušné kroužkovací stanice (kroužky ČR mají nápis N. MUZEUM PRAHA), velké tiskací písmeno značící velikost a typ kroužku a několikamístné evidenční číslo (rozlišovací číslo). Dále existují i takzvané kroužky „odčítací“ (vysoké kroužky s velkými čísly a kroužky barevné s písmeny). Tyto druhy kroužků se používají u větších druhů ptáků a lze je odečítat dalekohledem na poměrně velkou vzdálenost. Každý okroužkovaný pták je zapsán do kroužkovacího seznamu, ve kterém jsou o něm zaznamenány tyto údaje: typ a číslo kroužku, druh ptáka, jeho pohlaví, věk, datum kroužkování, lokalita odchyty a další okolnosti, jako příbuzenské poměry (rodiče a sourozenci, jsou-li okroužkováni současně), nápadné vzhledové odchylky apod. Tyto seznamy jsou uloženy v Kroužkovací stanici a jsou podkladem pro vyhodnocování zpětných hlášení.

Jak postupovat v případě nálezu uhynulého ptáka s kroužkem?

☞ Důležité je zajistit (nejlépe sundat) kroužek a pečlivě si poznamenat datum nálezu, lokalitu, poznáte-li druh ptáka a hlavně data na kroužku, kroužkovací stanici, text, písmeno a evidenční číslo. O svém nálezu nám dejte co nejdříve vědět a my vám prostřednictvím kroužkovací stanice zjistíme, o jakého jedince se jedná atd. Tímto způsobem můžete i vy přispět k vědeckému výzkumu ptactva a jeho následné ochraně. Pozor! Pokud se vám dostane do rukou zdravý a nezraněný pták, např. když vám vletí do bytu, kroužek nesundávejte, pouze pečlivě opište výše uvedené údaje.

Závěrem: Pozor na kroužky chovatelské, těmito kroužky označují chovatelé holubů, exotů, drůbeže a sokolníci své chovance. Tyto kroužky nejsou centrálně evidovány. Jsou většinou podomácku vyrobené a obsahují nejrůznější kombinace čísel a značek (datum vylíhnutí atd.), případně adresu chovatele.

